

Komandi partur
Vegna páskirnar kemur Siðsøgan aftur um tvær vikur. Tá kemur ein støðgur í hjá Øssur. Tað verða nakrir partar í sambandi við tvær søguligar hendingar, nevniliga 75 og 70 ára dagin fyri byrjanina og endan av okkara krigssøgu.

Lærarir í Realskúlanum, frá vinstru Richard Long, Christoffur Lútsen og Hans Andreas Djurhuus.

Øssur Debes

Luttók í tingakrossaflutninginum úr Tjørnuvík til Havnar hin 22. apríl 1943
Renningin byrjaði kl. 11 og endaði kl. 15.45.32
Tímin
Einar Joensen Erling Isholm P. W. Háberg

Fleiri ár seinni var aftur skipað fyri Tingakrossin. Tá var eg biðin um at gera Tingakrossin. Eg gjørdi hann úr teak. Hann hongur í skóthúsinum.

Rovarnir finga hús og bát

Seinni gjørdist eg rovari. Vit vóru á páskalegu á hvørjum ári. Tey fyrstu árin vóru vit Frammi við Gjónna. Hetta var í gomlu bóndahúsunum, skótaliðið hevði ognad sær.

Rovararnir høvdu eisini ognad sær gamla doktorabátin »Medicus«. Vit góvu honum navnið Brestir. Ein lærari á navigatiónsskúlanum kom á Bakkahelli í skóthúsið at læra okkum navigatión,

Brestir lá fyri teym í Vágshotni. Tá farið var Fram við Gjónna, varð siglt við bátinum til Kollafjarðar, har var hann lagdur fyri teym. So við bili ella til gongu fram til Gjónna. Vit gingu fjøllini har, vóru uppi á Sneis, gingu til Leynar at keypa mjólk. Har sat ein gamal maður inni. Tá ið vit søgdu, at vit høvdu verið

uppi á Sneis, spurdi hann, um vit høvdu funnið holið á toppinum. Gamalt var, at fann man holið, gekk man ikki av árinum!

Páskadag gingu vit til Vestmanna og ótu páskadøgurða á Hotellinum. Farið var aftur til Havnar annan páskadag við Bresti.

Eisini vóru vit í páskalegu í Gøtudali, har Sverri Fon lánti eini hús hjá kenda politikarum, Øregaard. Tey lógu ovarlaga í Gøtudali. Her búði Øregaard fyrstu árin eftir, at hann kom til Gøtu úr Leirvík.

Vit gingu upp á Ritufjall til Leirvíkar og fjøllini báðu megin Gøtudal. Á sunnara armi á Gøtudali komu vit framat einum stórum holi tvørtur ígjøgnum fjallið. Mann kundi síggja alla Norðragøtu ígjøgnum hetta hol.

Í Realskúlan

Í 1941 byrjaði eg í Realskúlanum og gekk har til 1945. Hetta var jú undir krignum. Ofta var luftalarmur. Tá fóru øll í bumbuskýlið, sum var í kjallaranum. Vit vóru har, til tað var avblást. Lærarar vóru yvirlærarin Christoffer Lützen, Hans Andreas Djurhuus, Richard Long, Jákup Kjeld, Svend Jokumsen, dani, Vigga Cohr, sum var dansk. Nógv hildu hana vera nóg so danska!

Jokumsen høvdu vit í fimleiki. Har lærði eg floglop, rigglöp, lop um hest, at stemma upp til handstøðu á bukkinum, handstøðu og at

Skótalið Sigmund Brestirson í skrúðgongu omaneftir Jónas Bronck gøtu framvið barakkirnar á Frúutrøð.

Holið í fjallinum aftanfyri fjøllini omanfyri Norðragøtu. Maðurin á myndini er Torbjørn Mikkelsen.

ganga á hondunum. Luftlop verður í dag kallað forlens salto.

Hans Andreas plagdi at yrkja í skúlanum. Í einum tíma í føroyskum í klassanum hjá mær, yrkti Hans Andreas »Í Nólsoyarfirði hann dyrgdi«. Hann gekk aftur og fram og skrivaði á talvuna, so hvørt sum hann yrkti. Vit næmingar skrivaðu niður, so hvørt. Eg havi hesa kladdu enn í varðveitslu.

Í endaligu útgávuni var »Í Nólsoyarfirði« broytt til »Í góðum veðri.« Hetta man vera ein av kendastu sangunum hjá Hans Andreasi.

Myrkalegging

1. september 1939 byrjaði annar veraldarbardagi. 9. apríl 1940 varð Danmark hersett av Týsklandi. Tríggjar dagar seinri, 12. apríl, vóru Føroyar hersettar av Bretlandi. Fyrsta bretska herliðið, Royal Marines, kom á land í Havn 13. apríl 1940. Eg var niðri á keiuni, tá ið teir fyrstu hermenninir komu í land. Har var nógv fólk komið oman at hyggja. Sjótleikarahúsið og Tórshøll vóru tikin til hermenninar at búgva í og Havnar Klubbi til yvirmenninar. Teir marsjeraðu frá keiuni niðan til Sjótleikarahúsið. Alt fólk fór aftaná.

Kravt varð, at í Havnini og á Argjum skuldi verða myrkalagt frá kl. 8 á kvøldi til 8 á morgni. Vit høvdu eina krossfinerplátu, ið var sett fyri køksvindeyggað. Menn gingu og kannaðu, um ljós sást út. Var gingið úti við lummalykt, var bert loyvt at lýsa niður fyri fótarnar. Ongar gøtulyktir lýstu, so tað var bølamyrt at ganga oman í skóthúsið á Bakkahelli.

Stutt eftir vóru barakkirnar á Frúutrøð bygdar. Eingilsmenninir kallaðu tær »Lady Field Camp«. Bygt var í tveimum røðum frá Bókbindaragøtu og niðan á, har parkerings-

plássíð er. Tann niðasta barakkinn var kokkahúsið. Ovast móti vegnum var ein stór barakk kallað »Nafi«. Har kundu teir keypa øl og góðgætið, spæla kort og »House« (dunnuspæl). So hoyrdu vit hann, ið vunnið hevði, rópa »Full House«. Vit børn stóðu uttanfyri og høvdu egg í hondini. Tá ið so onkur fór inn, róptu vit »egg for chocolate«. Vit funnu ofta egg í reiðrum hjá dunnum, ið vurpu burtur.

Tá ið luftalarmur var, ýldi sirenan. Tá fóru vit øll oman í kjallaran og vóru har til avblást var. Tað vóru ofta týsk flogfjør yvir Havnini. Skotið var eftir teimum við maskingeveri og kanónum. Á Frúutoppinun var eitt »maskingeverreiður« lagað upp av sandsekkjum. Tá ið luftalarmur var, sóu vit úr køksvindeygjanum hermenninar renna niðan til reiðrið. Í miðjuni var ein stong, har teir hektaðu geverið á, so tað kundi snarast upp og niður og tvørturum.

Uppi á Lützenstrøð var ein kanón og á Vaktarshúsbrekku var ein. Fleiri vóru runt um í Havnini. Tað var ein øgiligur larmur, tá ið alt fór at skjóta. Hesar kanónir kallaðu teir »heavy ak-ak«. Á Skansan kom ein stór langtberandi kanón, mest ætlað at skjóta eftir skipum. Tá ið vant var við henni, vóru fólk biðin um at hava vindeyguni opin. Tað var ein øgiligur larmur, og tað setti í húsnum hjá okkum. Sagt var, at kanónin var av krússaranum Hood, sum seinni varð søktur av týskarum. Kanónin stendur enn á Skansanum.

Í Sverrisgøtu við »Glade hjørn« var ein handil Frugthandilin. Eftir at teir sameindu høvdu gjørt landgongd í Normandínum í 1944, var eitt stórt europakort set í vindeyggað. Har var heftur ein reyður tráður, sum vísti, hvar fronturin var. Eftir skúlatíð var farið har oman at hyggja, um fronturin hevði flutt seg.

Øssur og mamman raka.